

Σύνδεσμος Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια

Ενημερωτικό Δελτίο

ΕΚΔΟΣΗ 11

Ιούνιος 2012

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Χαιρετισμός του Δ.Σ. 1

Τιμητική Βραδιά για την Αλίκη Χατζηγεωργίου 3

Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης Παιδιών & Εφήβων 4

Έρευνα Εκπαίδευση 5

Τι λέμε και τι δεν λέμε σε άτομα που δέχονται βία 6

Άρθρο σε MME 7

Εισφορές 8

Φωτογραφικό υλικό: 9

Αγαπητές/οί φίλες και φίλοι,

Με ιδιαίτερη χαρά επικοινωνούμε μαζί σας μέσω του ενημερωτικού δελτίου του ΣΠΑΒΟ.

Με αφορμή τη νέα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, σας διαβεβαιώνουμε πως θα συνεχίσουμε να σας ενημερώνουμε για τις δράσεις του Δ.Σ και του Συνδέσμου μας.

Ευελπιστούμε ότι θα αναπτύξουμε διάλογο μέσω του οποίου θα βελτιώνουμε την προσφορά και τις υπηρεσίες του Συνδέσμου μας και αυτό θα μπορούσε να γίνει εφικτό μόνο και με τη δική σας συμβολή.

Καλωσορίζουμε τις εισηγήσεις σας στην ηλεκτρονική διεύθυνση μας info@domviolence.org.cy και ευχόμαστε όλοι μαζί να εργαστούμε για την εξάλειψη κάθε μορφής βίας.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το ΔΣ στην πρώτη του συνάντηση αποφάσισε ομόφωνα όπως προχωρήσει τόσο στην στελέχωση των τεσσάρων υφιστάμενων επιτροπών όσο και στη δημιουργία τριών νέων επιτροπών με απώτερο σκοπό την καλύτερη, πιο εύρυθμη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του Συνδέσμου. Ως εκ τούτου, λειτουργούν οι ακόλουθες επτά επιτροπές:

Επιτροπή Προσωπικού

Επιτροπή Καταφυγίου

Επιτροπή Συντονισμού Πόλεων και Εθελοντών

Επιτροπή Εκδηλώσεων

Επιτροπή Δημοσιότητας / MME

Επιτροπή Fundraising

Επιτροπή Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Όσοι από σας, ενδιαφέρεστε να συμμετέχετε στις επιτροπές, μπορείτε να δηλώσετε την πρόθεσή σας στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συνδέσμου info@domviolence.org.cy. Ο Σύνδεσμος βασίζει την δραστηριότητα του στην πολύ σημαντική συνεισφορά των εθελοντών και θεωρεί σημαντική τη συμβολή σας στο όραμα του.

Το Δ.Σ, στην ίδια συνεδρία, αποφάσισε ότι όσον αφορά τη συνεργασία με την επίτιμη πρόεδρο κα. Αλίκη Χατζηγεωργίου, αυτή θα συνεχιστεί και μετά από ομόφωνη έγκριση του ΔΣ την εξουσιοδότησε να ασχοληθεί με τα θέματα του καταφυγίου στην Πάφο.

Τελετή απονομής διπλωμάτων και απόδοσης τιμής στην απερχόμενη πρόεδρο κα Αλίκη Χατζηγεωργίου

Στις 7 Ιουνίου 2012 πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο της CYTA η ετήσια εκδήλωση απονομής διπλωμάτων των εθελοντών του ΣΠΑΒΟ, και τιμήθηκε η επίτιμη πρόεδρος του ΣΠΑΒΟ κ. Αλίκη Χατζηγεωργίου.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης αυτής, απονεμήθηκαν τα πιστοποιητικά αποφοίτησης των 35 εθελοντών που ολοκλήρωσαν την εκπαίδευση την φετινή άνοιξη. Στη συνέχεια, ερμηνεύτηκαν δύο αγαπημένα τραγούδια της κας Χατζηγεωργίου από εθελόντριες του Συνδέσμου, παρουσιάστηκε φιλμάκι στο οποίο συνεργάτες της κας Χατζηγεωργίου μίλησαν για την κοινή πορεία τους με την Επίτιμη Πρόεδρο και της έδωσαν τις ευχές τους. Τέλος, η Πρόεδρος του Συνδέσμου Αλεξία Κολώτα Αναστασιάδη, σκιαγράφησε την πολύ επιτυχημένη πορεία της κας Χατζηγεωργίου και την κάλεσε στην σκηνή για να της προσφερθεί ένα συμβολικό δώρο. Το δώρο παρέδωσαν η Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος.

Η κα Χατζηγεωργίου, παραλαμβάνοντας το δώρο της, αντιφώνησε, εκφράζοντας τις ευχαριστίες της προς το Σύνδεσμο και όλους τους συνεργάτες.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία

τους, συνεργάτες του ΣΠΑΒΟ αλλά και η Πρώτη κυρία, κ. Ελση Χριστόφια.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Η αίτηση του Συνδέσμου μας για την διεκδίκηση της χορηγίας από τις Νορβηγικές επιχορηγήσεις (Norway Grants) προς ανέγερση του 1ου Ιδιόκτητου Χώρου Φιλοξενίας θυμάτων Βίας στην Οικογένεια στην Λευκωσία έχει σταλεί στο Γραφείο Προγραμματισμού. Η όλη διαδικασία, αξιολόγησης και τελικής έγκρισης, αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Δεκέμβριο του 2012.

Σας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι.

Διοικητικό Συμβούλιο

Τιμητική βραδιά για την κα Αλίκη Χατζηγεωργίου και τελετή απονομής πιστοποιητικών στους νέους εθελοντές της γραμμής 1440

Πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 7 Ιουνίου, εκδήλωση προς τιμή της Επίτιμης Προέδρου του Συνδέσμου Αλίκης Χατζηγεωργίου.

Η Οργάνωση που τόσο αγάπησε και αφοσιώθηκε της όφειλε ένα ευχαριστώ ως ελάχιστη αναγνώριση στο έργο που έχει προσφέρει για μια 20ετία.

Η βραδιά κύλησε όπως ακριβώς την είχαμε προετοιμάσει και άφησε σε όλους μια ευχάριστη ανάμνηση. Η παρουσία της Πρώτης Κυρίας κας Έλσης Χριστόφια έδωσε ακόμα μεγαλύτερη αξία στη βραδιά μας. Πέραν των 100 μελών, εθελοντών και φίλων έδωσαν το παρόν τους στην όμορφη εκδήλωση, η οποία διεξήχθη με την σημαντική βοήθεια και χορηγία της CYTA, στους ανθρώπους της οποίας εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες.

Η τελετή περιλάμβανε και την απονομή των πιστοποιητικών παρακολούθησης σεμιναρίων σε 35 εθελοντές, στη συνέχεια καλλιτεχνικό πρόγραμμα και τιμές προς το πρόσωπο της αγαπητής μας Αλίκης.

Η βραδιά ολοκληρώθηκε με όμορφη δεξίωση στους κήπους της CYTA.

Φωτογραφικό υλικό από την εκδήλωση

Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης Παιδιών & Εφήβων 116 111

Η 1η Ιουνίου είναι η διεθνής Ημέρα του Παιδιού και δεν θα μπορούσαμε να βρισκαμε καλύτερη ευκαιρία να χαρίσουμε ένα δώρο στα παιδιά που ζουν στην Κύπρο. Σε δημοσιογραφική διάσκεψη που έγινε στο **Αμφιθέατρο της Cyta**, ανακοινώθηκε η έναρξη λειτουργίας της γραμμής 116111.

Στη διάσκεψη απεύθυναν χαιρετισμό η Υπουργός Εργασίας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων κα Σωτηρούλλα Χαραλάμπους, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας κ. Νίκος Τορναρίτης, εκπρόσωπος της Επιτροπής που Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, ο Πρόεδρος της Cyta κος Στάθης Κιπτής και ο Πρέσβης Καλής Θέλησης του οργανισμού Hope for Children κος Γιώργος Θεοφάνους.

Η Ευρωπαϊκή «Γραμμή στήριξης παιδιών και εφήβων 116 111» είναι δωρεάν συμβουλευτική τηλεφωνική γραμμή αποκλειστικά για παιδιά και εφήβους. Παιδιά ή έφηβοι μέχρι 18 ετών μπορούν να τηλεφωνήσουν δωρεάν από σταθερό ή κινητό τηλέφωνο από οποιοδήποτε μέρος της Κύπρου και να μιλήσουν για **οτιδήποτε τους απασχολεί**.

Με ένα τηλεφώνημα τα άτομα που τηλεφωνούν έχουν δίπλα τους ειδικούς συμβούλους ψυχικής υγείας. Τα άτομα μπορούν να τηλεφωνήσουν και ανώνυμα και για κάθε κλήση τηρείται απόλυτη **εχεμύθεια**. Οι σύμβουλοι ενεργούν μόνο εάν νιώσουν ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη και αφού πρώτα συζητήσουν μαζί με το άτομο γι' αυτό.

Η γραμμή 116 111 λειτουργεί με την συνεργασία του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια και του "Hope for Children" UNCRC Policy Center.

Οι ώρες λειτουργίας της γραμμής είναι **Δευτέρα – Παρασκευή: 12:00 – 20:00** και **Σάββατο 09:30 – 14:00**

Ο αριθμός 116111 έχει εκχωρηθεί σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες. Οι συντονισμένες Ευρωπαϊκές προσπάθειες θα βοηθήσουν στην προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών, όπου και αν ζουν, για φροντίδα και λήψη βοήθειας, όταν την έχουν ανάγκη.

Η CYTA παραχώρησε 4 συσκευές για τις ανάγκες λειτουργίας των γραμμών.

Περισσότερες πληροφορίες στο www.call116111.com

Ανίχνευση βίαιης συμπεριφοράς στις διαπροσωπικές ερωτικές σχέσεις ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΡΕΥΝΑ

των Άντρη Ανδρονίκου, Κούλα Ερωτοκρίτου και Δημήτρη Χατζηχαλαμπους,
Κοινωνικοί Λειτουργοί - Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό Frederick University

Στην Κύπρο οι μελέτες και οι έρευνες που αναφέρονται στη συντροφική βία για τη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα, είναι ανύπαρκτες εφόσον επικεντρώνονται κυρίως στην ενδοοικογενειακή και εφηβική βία. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η βία ξεκινάει μέσω ενδείξεων από τη δημιουργία της συντροφικής ερωτικής σχέσης που εξελίσσεται καθόλη τη διάρκεια της συντροφικής ζωής των ανθρώπων με κορύφωση τη δημιουργία οικογένειας, επιδιώχθηκε μέσα από την παρούσα έρευνα η ανάδειξη και η διερεύνηση του βαθμού ύπαρξης του κοινωνικού αυτού προβλήματος, καθώς και η συσχετική διερεύνηση του βαθμού επικινδυνότητας ανάπτυξης βίαιων συμπεριφορών στο πλαίσιο της δημιουργίας οικογένειας. Διανεμήθηκαν και συλλέχθηκαν 1000 τυποποιημένα ερωτηματολόγια όπου μέσα από τα αποτελέσματα διαπιστώθηκε ότι 3 στις 10 νέες γυναίκες έχουν βιώσει ψυχολογική, λεκτική και σωματική βία ενώ 1 στα 3 θύματα έχει βιώσει τη σεξουαλική βία από τον σύντροφο τους, επιβεβαιώνοντας μια αυξημένη πιθανότητα της τάξης του 30% οι νέες οικογένειες να εμπλακούν σε μια εν δυνάμει κακοποιητική σχέση.

Ολόκληρη η έρευνα διατίθεται σε συλλεκτικό βιβλίο το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ:

Το Σύνδεσμο μας εκπροσώπησαν στο εκπαιδευτικό σεμινάριο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα η Νάσια Σάββα και η Σώτια Νικολάου:

Εκπαίδευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα

*Κοινές προκλήσεις – κοινές δράσεις
Κύπρου και Ελλάδας*

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Η εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα, σε χώρες όπως η Κύπρος και η Ελλάδα, βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο. Εφόσον, μέχρι σήμερα, δεν έχει συμπεριληφθεί στα αναλυτικά εκπαιδευτικά προγράμματα των Υπουργείων Παιδείας των δύο χωρών ως ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο, το κενό έρχεται συνήθως να καλύψει η κοινωνία των πολιτών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα ένα σεμινάριο εκπαίδευσης εκπαιδευτών από την Ελλάδα και την Κύπρο που ως στόχους είχε να διευκολύνει την κατανοήση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να προωθήσει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω της άτυπης μάθησης, να προωθήσει τα εκπαιδευτικά εργαλεία του Συμβου-

λίου της Ευρώπης, COMPASS και COMPASITO, και τέλος, να ενισχύσει τη συμμετοχή των νέων στην άτυπη μάθηση.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν εκπαιδευτές, δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανισμών και οργανισμών νεολαίας από την Ελλάδα και την Κύπρο. Η εκπαίδευση επικεντρώθηκε κυρίως στη βιωματική μάθηση και τη μη τυπική εκπαίδευση καθώς στόχος δεν ήταν η μετάδοση θεωρητικών γνώσεων αλλά η μάθηση μέσω της βιωματικής εμπειρίας. Αυτό θα μπορούσε να ειπωθεί ότι αποτέλεσε και το μοναδικό ευαίσθητο σημείο του σεμιναρίου, καθώς λόγω του ότι δεν είχαν όλοι οι συμμετέχοντες το ίδιο θεωρητικό υπόβαθρο πάνω στην εκπαίδευση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ίσως κάποιοι να ανέμεναν περισσότερα πάνω σε αυτό το τομέα. Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε

Μια «οικογενειακή» φωτογραφία των συμμετεχόντων του σεμιναρίου για την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα που πραγματοποιήθηκε στις 7-10 Ιουνίου.

στο χωριό Τόχνη, στην επαρχία Λάρνακας. Διοργανώθηκε από το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ και το Εθνικό Συμβούλιο Νεολαίας ενώ είχε την υποστήριξη του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, της ΣΠΕ Βασιλικού-Πεντάσχοιου και του Συμβουλίου της Ευρώπης, το οποίο αποτελεί ένα φορέα ο οποίος πρωτοστατεί στην εκπαίδευση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Δράσεις όπως η συγκεκριμένη αναδεικνύουν την πραγματικά τεράστια ανάγκη που υπάρχει για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα. Όσο σημαντικό και αν είναι το έργο που επιτελούν τέτοιου είδους προσπάθειες, παραμένουν μεμονωμένες

ενέργειες που δεν είναι σε θέση να καλύψουν το σύνολο των αναγκών. Οι πολυπολιτισμικές κοινωνίες μέσα στις οποίες ζούμε φέρνουν τους δασκάλους και τους εκπαιδευτές αντιμέτωπους με συνθήκες και διλήμματα τα οποία ήταν άγνωστα κατά το παρελθόν. Κατ'έφευκτο, οι εκπαιδευτικοί φορείς έχουν υποχρέωση να στηρίξουν τέτοιου είδους προσπάθειες άτυπης και μη τυπικής μάθησης, καθώς και να προχωρήσουν στη δημιουργία δομών που να προωθούν την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. εισαγωγή ως μαθήματος στα σχολικά προγράμματα, δημιουργία μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στο πανεπιστήμιο, κ.α.).

10 Βοηθητικές ενέργειες που μπορείς να κάνεις ή να πεις σε κάποιον που κακοποιείται:

1. Ανοίξτε συζήτηση. «Φοβάσαι τον θυμό του.....;»
2. Δείξτε ενδιαφέρον. «Φοβάμαι για την ασφάλεια σου»
3. Αναγνωρίστε τον κίνδυνο που βρίσκεται η/ο φίλη/ος σας. «Φοβάμαι πως ο κίνδυνος για σένα θα επιδεινωθεί.»
4. Δεσμευτείτε να την/τον στηρίξετε. «Θα είμαι εδώ για σένα όταν με χρειαστείς.»
5. Ακούστε την/τον. «Αν χρειαστείς κάποιον να μιλήσεις θα είμαι εδώ και θα σε ακούσω, δεν θα σου πω τι να κάνεις.»
6. Δώστε αξία στο άτομο. «Δεν φταις εσύ για αυτή την κατάσταση και δεν σου αξίζει αυτό.»
7. Επαινέστε το άτομο. Αυτό θα βοηθήσει να επανορθώσει λίγο τη ζημιά που έκανε η λεκτική κακοποίηση στην αυτοεκτίμηση του.
8. Παρατηρήστε τι γίνεται, μην κρίνετε. «Ανησυχώ για σένα, δεν γελάς πλέον τόσο συχνά όσο παλιά».
9. Προσφερθείτε να βοηθήσετε με όποιο τρόπο που μπορείτε. Θέστε σαφή και δίκαια όρια για σας, όπου σας κάνουν να νιώθετε άνετα».
10. Ρωτήστε ερωτήσεις που εστιάζουν στα συναισθήματα της/του. «Αυτό μου ακούγεται τρομακτικό, πως νιώθεις εσύ γι ' αυτό;»

5 Ενέργειες που καλό θα ήταν να αποφύγεις να κάνεις:

1. Απλά φύγε / χώρισε. (Υπάρχουν πολλοί λόγοι που κάνουν ένα άτομο που κακοποιείται να μένει σε αυτή τη σχέση) .
2. Να δώσετε τελεσίγραφο στο άτομο για να κάνει κάτι. Αυτό δίνει ευκαιρία στον θύτη να απομονώσει το θύμα ακόμη περισσότερο και να αποκοπεί από το υποστηρικτικό του περιβάλλον.
3. Να πείτε άσχημα πράγματα για το θύτη. Αυτό μπορεί να φέρει το θύμα στη θέση του να δικαιολογήσει τον θύτη και μετά θα αποφύγει να σας ξαναμιλήσει.
4. Να δείξετε δυσπιστία και να απαιτήσετε αποδείξεις της κακοποίησης. Δεν είστε δικαστής. Το μόνο που θα πρέπει να έχει σημασία για σας είναι ότι το άτομο νιώθει ανασφάλεια.
5. Να πείτε στο άτομο τι πρέπει να κάνει. Η ενδοοικογενειακή βία έχει να κάνει με τη δύναμη και τον έλεγχο, και το άτομο θα πρέπει να ανακτήσει τον έλεγχο του εαυτού του για να επουλωθούν οι πληγές. Μην δίνετε συμβουλές ή να πείτε στο άτομο τι πρέπει να κάνει ή τι θα κάνατε εσείς στη θέση του. Θα ήταν καλό να βοηθήσετε το άτομο να ανακαλύψει τι επιλογές έχει αλλά η απόφαση θα πρέπει να παραμείνει δική του.

(<http://www.thefamilytree.org/>)

Δεν τυγχάνουν ιδιαίτερης φροντίδας όταν καλούνται ως θύματα ή μάρτυρες βίας

Απροετοίμαστα τα παιδιά σε δίκες

Διαδικασίες και ελλείψεις που μπορούν να οδηγήσουν στον ψυχικό τραυματισμό των παιδιών ή και στην αναστολεοματική παρουσία τους στο δικαστήριο διαπιστώνονται στις ανακρίσεις παιδιών θυμάτων ή μαρτύρων σεξουαλικής ή σωματικής βίας. Αν και τα τελευταία χρόνια οι αστυνομικοί ανακριτές χρησιμοποιούν σύγχρονα μέσα (οπτικογραφημένες καταθέσεις) και διεθνή κριτήρια για τις ερωτήσεις τους στα παιδιά, εντούτοις διαπιστώνονται σοβαρά κενά, κυρίως σε ό,τι αφορά την προετοιμασία των παιδιών για τη διαδικασία της δίκης, κάτι που ενδέχεται να προκαλέσει προβλήματα στα παιδιά. Τα παραπάνω συμπεράσματα προκύπτουν από δύο έρευνες που διεξήγαγε η Μαριλένα Κυριακίδου, ερευνήτρια στο τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου του Σέφλντ, υπό την επίβλεψη του δρος Mark Blades. Στην πρώτη έρευνα, η κ. Κυριακίδου ανέλυσε 46 οπτικογραφημένες καταθέσεις παιδιών 3-16 ετών, οι οποίες λήφθηκαν από την αστυνομία στο διάστημα 2004-2009. Στη δεύτερη έρευνα εξετάσε τις απόψεις και τις συμπεριφορές ατόμων που εμπλέκονται στη διαδικασία ως επαγγελματίες, δηλαδή έγκαιρα αστυνομικών, πέντε δικαστών και δέκα δικηγόρων, μέσω ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων, το 2009. Αν και μικρό το δείγμα των ερευνητών, αποτελεί αντιπροσωπευτικό αριθμό των οπτικογραφημένων καταθέσεων της αστυνομίας και των εμπλεκόμενων με τις καταθέσεις ανήλικων ατόμων στην Κύπρο, επομένως προσφέρεται για γενίκευση των συμπερασμάτων σε ό,τι αφορά τις ανακρίσεις παιδιών θυμάτων ή μαρτύρων κακοποίησης.

Της **Χρύστας Ντζάνν**

Μόνιμο στο δικαστήριο
Όπως προκύπτει από την έρευνα, δικαστές και δικηγόροι συμφωνούν στις απαντήσεις τους ότι δεν υπάρχουν νομικές διαδικασίες για τα παιδιά για το διάστημα πριν και μετά τη δίκη. Δεν υπάρχουν δηλαδή αρμόδια, εξειδικευμένα άτομα, τα οποία να ξεναγούν τα παιδιά στις αίθουσες δικαστηρίων, να συζητήσουν μαζί τους πριν τη δίκη τις βασικές διαδικασίες μιας δίκης, τους εμπλέκόμενους και τους ρόλους τους, να τους εξηγήσουν τι είναι όρκος και ποια είναι τα πιθανά αποτελέσματα της δίκης. Παρομοίως, απουσιάζει κάπου είδους περαιτέρω χειρισμός των παιδιών αναφορικά με την εμπειρία τους στη δίκη, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο χρειάζονται περαιτέρω συμβουλευτική υποστήριξη από επαγγελματίες. Πολύ περισσότερο, στα δικαστήρια δεν υπάρχουν κατάλληλες αίθουσες αναμονής, με αποτέλεσμα τα παιδιά να αναμένουν για τη δίκη τους στους ίδιους χώρους με ενήλικες υπόδικους, αλλά και να είναι ευάλωτα στα ΜΜΕ και στα μέσα του κόσμου. "Αν και τα πλείστα δικαστήρια είναι εξοπλισμένα με συστήματα κλειστής τηλεόρασης που επιτρέπουν στα παιδιά να καταθέτουν διαμέσου τηλεόρασης από άλλα δωμάτια, η έρευνα ανέδειξε ότι τα πλείστα παιδιά κατέθεσαν στην ίδια αίθουσα δικαστηρίου με τον ύποπτο. Το άτομο το οποίο πιθανόν να τα κακοποίησε σεξουαλικά", σημειώνει η κ. Κυριακίδου.

Φωτεινή εξαίρεση σ' αυτό αποτελεί το γεγονός ότι όλοι οι δικαστές που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν ότι οιχθάνουν με τα παιδιά πριν την έναρξη της δίκης, προκειμένου να δημιουργήσουν ένα φιλικό περιβάλλον και να τα καθησυχάσουν. Επίσης, ένας μόνος από τους δέκα ερωτηθέντες δικηγόρους δήλωσε ότι οργανώνει με το παιδί - μάρτυρά του επίσκεψη στα δικαστήρια πριν τη δίκη.

Ερωτήσεις και δικηγόροι
Μια ενδιαφέρουσα παράμετρος της έρευνας είναι ο τύπος των ερωτήσεων που υποβάλλονται στα παιδιά και σε ποιον βαθμό αυτές μπορούν να επηρεάσουν τα λεγόμενά τους. Στη διάρκεια των ανακρίσεων είναι πολύ πιθανόν οι αστυνομικοί να υποβάλλουν συγκεκριμένες ή επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις (όπως κλειστές ερωτήσεις του τύπου "πού", "πότε", "γιατί", "πώς", ερωτήσεις τύπου "ναι" ή "όχι", ή ερωτήσεις επιλογής, όπως "τι χρώμα ήταν η φανέλα, άσπρη ή μαύρη"), οι οποίες μπορεί ακολουθώντας στο δικαστήριο να χαρακτηριστούν ως καθοδηγητικές από τους δικηγόρους υπεράσπισης. Επιπλέον, παιδιά νεαρής ηλικίας είναι πιο εύκολο να επηρεαστούν από τέτοιους είδους ερωτήσεις. Στην Κύπρο, η ανάλυση των οπτικογραφημένων καταθέσεων έδειξε ότι, όταν υποβάλλονταν επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις, παιδιά νεαρής ηλικίας (3 μέχρι 6 ετών) παραχωρούσαν συνήθως διαφορετική απάντηση στην επαναλαμβανόμενη ερώτηση από την αρχική τους απάντηση, κάτι που

Αρκετές φορές τα παιδιά καλούνται να καταθέσουν στην ίδια αίθουσα που βρίσκεται και ο ύποπτος της κακοποίησής τους.

πάντως δεν συνέβαινε με μεγαλύτερα παιδιά (7-16 ετών). Όπως επισημαίνει η κ. Κυριακίδου, η χρήση συγκρουόμενων και επαναλαμβανόμενων ερωτήσεων είναι αναπόφευκτη, διότι τα παιδιά δεν μπορούν να αρχίσουν να ανακαλούν σεξουαλικά γεγονότα και να περιγράψουν λεπτομέρειες (όπως η εκπεριμάτωση ή τα γεννητικά όργανα) μετά από ανοιχτές ερωτήσεις. Αυτό που κάνει τη διαφορά, σημειώνει, είναι η προσεκτική διατύπωση αυτών των ερωτήσεων. Έτσι, τις κλειστού τύπου ερωτήσεις πρέπει να ακολουθούν αμέσως ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, όπως "τι χρώμα είναι η φανέλα, άσπρη ή μαύρη", "περιγράψε μου λίγο τη φανέλα του". Όταν, αντίθετα, χρησιμοποιούνται λανθασμένα, είναι πιθανόν τα παιδιά να παραχωρήσουν απαντήσεις έστω και αν δεν γνωρίζουν την απάντηση και να αλλάζουν τις απαντήσεις τους μετά από επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις. Στη χειρότερη περίπτωση λανθασμένες ανακρίσεις (π.χ. όταν λαμβάνονται συνεχόμενες και επαναλαμβανόμενες συνεντεύξεις από μη αρμόδια άτομα) μπορεί να δημιουργήσουν ακόμη και ψευδείς μνήμες στα παιδιά, πληθύνοντας τελικά και την αξιοπιστία της κατάθεσης. Επίσης, από τις απαντήσεις δικαστών και δικηγόρων στην έρευνα φαίνεται ότι οι δικηγόροι υπεράσπισης σε κάποιες ερωτήσεις πιθανόν να υποβάλλουν οι ίδιοι ακατάλληλες ερωτήσεις στα παιδιά (όπως επαναλαμβανόμενες ή πολλαπλές ερωτήσεις), οι οποίες τα μπερδεύουν. Σύμφωνα με κάποιες ενδείξεις, δι-

κηγόροι υπεράσπισης μπορεί να γίνονται και επιθετικοί απέναντι στα παιδιά, κάτι που συμβαίνει στις περισσότερες χώρες. Καθώς η προσπάθειά τους είναι να αποδείξουν το παιδί ως αβέβαιο μάρτυρα και την κατάθεσή του ως αναξιόπιστη, οι δικηγόροι είναι πιθανόν να υψώσουν τον τόνο της φωνής τους, κάτι που όμως μπορεί να τραυματίσει τα παιδιά και να προκαλέσει αναξιόπιστες απαντήσεις. Στα θετικά θα πρέπει να σημειωθεί πως, από τα λεγόμενα των δικαστών, αλλά και των δικηγόρων, οι δικαστές επεμβαίνουν, ως οφείλουν, όταν οι δικηγόροι υπεράσπισης παρουσιάζουν κάποιες προβληματικές συμπεριφορές απέναντι στα παιδιά. "Οι δικαστές στην Κύπρο είναι υπομονετικοί όταν έχουν παιδιά στο δικαστήριο και κάνουν ό,τι μπορούν για να προστατίσουν το παιδί", σημειώνει η κ. Κυριακίδου.

Άγχος και τραύματα
Το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης σε στιγίτηπε τα επηρεάζει κατά τη διάρκεια μιας δίκης κατοχυρώνεται από τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρο 12) και είναι ευθύν της των νομικών συστημάτων να τους παρέχει αυτή την ευκαιρία. "Είναι σημαντικό λοιπόν να γίνονται οι κατάλληλες διαδικασίες οι οποίες να εξασφαλίζουν την ευημερία των παιδιών, αλλά και να αυξάνουν τις πιθανότητες να παραχωρούν στα παιδιά πλούσιες και αξιόπιστες πληροφορίες", επισημαίνει η κ. Κυ-

ριακίδου, η οποία επικαλείται έρευνες που έδειξαν ότι είναι ανησυχητική η ποιότητα και η ευημερία των παιδιών, όταν καταθέτουν στην ίδια αίθουσα δικαστηρίου με τον ύποπτο, όταν δεν υπάρχουν κατάλληλες αίθουσες αναμονής και διαδικασίες οι οποίες να προετοιμάσουν τα παιδιά για τη δίκη, όπως συμβαίνει στην Κύπρο. Μερικές αρνητικές επιπτώσεις αυτών των ελλείψεων είναι ο πιθανός τραυματισμός των παιδιών από την εμπειρία της κατάθεσής τους στο δικαστήριο, η ανάπτυξη υψηλότερων ποσοστών άγχους στη διάρκεια της δίκης, η ανάκληση λιγότερων πληροφοριών όταν ρωτούνται από τους δικηγόρους, η μη απάντηση στις ερωτήσεις τους ή απαντήσεις που επηρεάζονται εύκολα από τα λεγόμενα των δικηγόρων. Επίσης, τα παιδιά έχουν την τάση να δημιουργούν εξυπναγματοειδείς ιδέες για τις επιπτώσεις της κατάθεσής τους στο δικαστήριο, όπως για παράδειγμα ότι θα πάνε φυλακή, κάτι που επηρεάζει και την ποιότητα της κατάθεσής τους. Αντίθετως, παιδιά τα οποία προετοιμάζονται κατάλληλα για τη δίκη και έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν κατάλληλες αίθουσες αναμονής εμφανίζουν μικρότερα επίπεδα άγχους πριν και κατά τη διάρκεια της δίκης, είναι πολύ πιο πιθανόν να μην τραυματιστούν από την εμπειρία της κατάθεσής τους στο δικαστήριο, να αντιστέκονται στις καθοδηγητικές ερωτήσεις των δικηγόρων και να παραχωρούν περισσότερες και αξιόπιστες πληροφορίες στο δικαστήριο.

Πολλές οι καταδίκες

Η κ. Κυριακίδου επισημαίνει πως τέσσερα σημεία χρήζουν άμεσης ρύθμισης: Η ανάκριση διά τρίτου προσώπου, οι αιτήσεις αναμονής, η χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι διαδικασίες πριν και μετά τη δίκη. Το πρώτο αφορά τους δικηγόρους υπεράσπισης, οι οποίοι δεν πρόκειται να αλλάξουν τις προσεγγίσεις τους απέναντι στα παιδιά. "Για αυτόν το λόγο είναι που σε κάποιες χώρες, όπως η Γερμανία, οι ερωτήσεις των δικηγόρων υπεράσπισης διατυπώνονται στα παιδιά διαμέσου τρίτου προσώπου", σημειώνει. Σε ό,τι αφορά τις αίθουσες, η κ. Κυριακίδου διατυπώνει την άποψη πως πρέπει επεξηγώντας να δημιουργηθούν κατάλληλες αίθουσες αναμονής για ανήλικους. Σχετικά με την ευρύτερη χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, εφόσον ο εξοπλισμός υπάρχει, πρέπει να γίνεται οι ορθές προεργασίες, ούτως ώστε τα παιδιά να καταθέτουν διαμέσου κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης από διαφορετικό δωμάτιο απ' αυτό στο οποίο βρίσκεται ο ύποπτος. Τέλος, σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες πριν και μετά τη δίκη, είναι αναγκαίο επιστημονικοί ερευνητές σε θέματα αστυνομικών ανακρίσεων να διεξάγουν τις σχετικές έρευνες, προκειμένου να σχεδιαστούν κατάλληλα προγράμματα για την Κύπρο, τα οποία να εξειδικεύουν άτομα να εκτελούν κάποιες διαδικασίες πριν και μετά τη δίκη. Η κ. Κυριακίδου επισημαίνει πάντως και τα θετικά της διαδικασίας στην Κύπρο. Από την πλευρά της αστυνομίας, αναφέρει, η ανάκριση είναι εύλογο καλή, αν όχι καλύτερη από αστυνομικές ανακρίσεις του εξωτερικού. "Οι αστυνομικοί ανακριτές στην Κύπρο χρησιμοποιούν περισσότερες κατάλληλες ερωτήσεις όταν ανέκριναν τα παιδιά σε σχέση με αναλύσεις αστυνομικών ανακρίσεων του εξωτερικού στις ΗΠΑ, το Ισραήλ, την Αγγλία, τη Νορβηγία, τη Σουηδία ή τη Φινλανδία", λέει. Επίσης, περισσότερα ποσοστά υποθέσεων με εμπλεκόμενα παιδιά καταλήγουν στα δικαστήρια και σε κατάδικη στην Κύπρο, συγκριτικά με υποθέσεις στο εξωτερικό όπως της Αγγλίας, Επιπλέον, από το 2004 η αστυνομία υιοθέτησε σύστημα οπτικογράφησης της μαρτυρίας των παιδιών, το οποίο αποτελεί εξαιρετικό εργαλείο για την εξάλειψη σεξουαλικών κακοποιήσεων εναντίον παιδιών. "Αυτό το σύστημα είναι αναμφισβήτητα χρήσιμο για ερμηνευτικούς και νομικές έρευνες, και δεν υιοθετήθηκε ακόμη από όλες τις χώρες μέλη της ΕΕ, όπως η Ελλάδα".

ΕΙΣΦΟΡΕΣ

GOOD WORK: American Academy Nicosia pupils Paola Arriola and Anthoula Christodoulou with Academy History teacher Kim Bailey and a representative of the Association for the Prevention and Handling of Violence in the Family

Pupils raise money for NGO

AMERICAN ACADEMY NICOSIA PUPILS SUPPORT FIGHT AGAINST DOMESTIC VIOLENCE

American Academy Nicosia pupils Paola Arriola and Anthoula Christodoulou recently donated over €1,000 to the Association for the Prevention and Handling of Violence in the Family.

The two friends had come up with an action plan to raise money and awareness about the problem of domestic abuse in Cyprus while serving on the Youth Assembly of last year's Berlin Model United Nations Conference.

A little under a year and a half

later, Arriola and Christodoulou have managed to raise €1,261 for the NGO after organising two raffles, a number of bake sales and going on personal collections.

According to an announcement from their school, after assessing the NGO's needs, it was decided to use the money to donate a number of items to the Association. The Model UN Club was able to purchase a Samsung refrigerator at cost price, two telephones and a computer with software for the

Association's call centre.

Next year the group hopes to raise money in order to contribute to the new shelter that is in the process of being built.

An Association spokesman said that the NGO had been pleasantly surprised by the donation and very pleased to hear about the pupils' plans to continue to help throughout the next academic year.

Visit www.domviolence.org.cy for more information on the Association's efforts.

Ο όμιλος Rotaract Club Larnaka Kition προχώρησε σε μια ευγενική πρωτοβουλία προσφέροντας το ποσό των 200 ευρώ στο Σύνδεσμο μας.

Σας ευχαριστούμε

Φωτογραφικό Υλικό

